

Zakład Przemysłu Chemicznego w Gliwicach

W związku z walką o obniżkę kosztów własnych produkcji zagadnienie wewnątrz-zakładowego rozrachunku gospodarczego jako metody zarządzania przedsiębiorstwem socjalistycznym, mającej na celu jak najoszczędniejsze wykorzystanie środków oddanych przedsiębiorstwu do dyspozycji dla realizacji zadań ustalonych planem, staje się jednym z czołowych zagadnień naszej gospodarki planowej.

Problemem wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego w przemyśle chemicznym zajmuje się Zakład Przemysłu Chemicznego opracowując w latach 1952/1953 instrukcję dla wprowadzenia rozrachunku wewnątrzzakładowego w Zakładach Azotowych In. Pawła Flindera w Chorzowie. W roku 1954 Zakład Przemysłu Chemicznego zajmował się opracowywaniem systemu rozrachunku wewnątrzzakładowego dla Zakładów Przemysłu Azotowego w Kędzierzynie.

Przy opracowywaniu instrukcji dla wprowadzenia systemu rozrachunku wewnątrzzakładowego w Zakładach Przemysłu Azotowego w Kędzierzynie jako przedmiot badań obrano Zakład Azotowy Nr 1, będący jednym z poważniejszych obiektów Zakładów.

Punkt wyjściowy do opracowania wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego w przemyśle chemicznym w roku 1954 stanowiło opracowanie dla Zakładów Azotowych Chorzów, samo jednak ujęcie zagadnienia zostało znacznie rozszerzone i pogłębione.

Rozrachunek wewnątrzzakładowy oparto na wstępnej kontroli kosztów podstawowych w wydziale produkcyjnym (koszty zużycia materiałów bezpośrednich, ewentualnie energii technologicznej), wciągając równocześnie do tego systemu księgowość kosztów własnych jako aparat rejestrujący całość kosztów do wysokości technicznego kosztu wytworzenia.

Opracowanie pt.: **WENETRZAKŁADOWY ROZRACHUNEK GOSPODARCZY W PRZEMYŚLE CHEMICZNYM** (typowa produkcja chemiczna) — Instrukcja dla Zakładów Przemysłu Azotowego w Kędzierzynie zawiera cztery zasadnicze części.

Część pierwsza — jako część ogólna obejmuje zasadnicze problemy związane z systemem wewnątrzzakładowego rozrachunku gospodarczego. W części tej omówiono została istota rozrachunku gospodarczego a w szczególności wewnątrzzakładowego rozrachunku oraz znaczenie tego systemu, ze szczególnym podkreśleniem konieczności wprowadzenia tego systemu w ZPA Kędzierzyn.

Część druga — obejmująca organizację systemu rozrachunku wewnątrzzakładowego w ZPA Kędzierzyn w Zakładzie Azotowym Nr 1 stanowi podstawową część opracowania. W części tej ujęte zostały założenia przyjęte jako podstawa opracowania, organizacja służby planowania i rozrachunku wewnątrzzakładowego, harmonogram prac, sposób

ustalania ekonomicznych wyników działalności oraz przebieg rozrachunku i wykorzystanie sprawozdań rozrachunkowych.

Przy sposobie ustalania ekonomicznych wyników działalności omówiono szczegółowo: — zasady ewidencji kosztów w systemie rozrachunku wewnątrzzakładowego, jako bieżącą wstępną ewidencję kosztów na wydziale produkcyjnym oraz jako ewidencję kosztów według zasad obowiązującego branżowego planu kont; — zasady budowy preliminarza kosztów; — zasady sporządzania sprawozdań rozrachunkowych, ujmujących ekonomiczne wyniki działalności oraz ujmujących rozliczenia pomiędzy poszczególnymi wydziałami.

Przy analizie kosztów wytwarzania wyodrębniono: — analizę kosztów wytwarzania na szczeblu wydziału oraz analizę kosztów na szczeblu zakładu.

Część druga zilustrowana została schematami obrazujący-

mi: (1) organizację służby; (2) harmonogram pracy; (3) analitykę i dokumentację do kont 151 i 158; (4) obieg sprawozdań rozrachunkowych.

Część trzecia obejmuje charakterystykę poszczególnych wydziałów produkcyjnych Zakładu Azotowego Nr 1 z podkreśleniem momentów, wiążących się z systemem rozrachunku wewnątrzzakładowego. W części tej omówiono zatem produkcję poszczególnych wydziałów oraz ich koszty podstawowe, sposoby dokonywania pomiarów zużycia materiałów, energii oraz wysokości wytworzonej produkcji, stan aparatury pomiarowej — kontrolnej oraz gospodarki normatywnej.

Część czwarta obejmuje wnioski wyprowadzone z obecnego stanu gospodarki w ZPA Kędzierzyn oraz zlecenia konieczne do uwzględnienia przy wprowadzaniu systemu rozrachunku wewnątrzzakładowego.

Do opracowania załączone zostały wzory sprawozdań rozrachunkowych dla poszczególnych wydziałów Zakładu Azotowego Nr 1.

(tn)

Zakład Taryfikacji w Warszawie

Właściwe ustalenie i stosowanie bodźców materialnych jest poważnym czynnikiem wzrostu wydajności pracy w naszym przemyśle. Kryterium właściwego ustalenia np. systemu premiowania pracowników będzie m. in. osiągnięcie skutków, przewidzianych przez projektujących dany system. Dlatego też po wprowadzeniu określonego systemu premiowania należy zbadać szczegółowo efekty jego działania w praktyce. W związku z tym zakład Taryfikacji wykonał pracę pt.: **„METODYKA BADANIA SKUTKÓW DZIAŁANIA REGULAMINÓW PREMIOWANIA W PRZEMYŚLE ENERGETYCZNYM”**.

W pracy omówiono rolę regulaminów premiowania w systemie płac i podkreślono konieczność kontrolowania skutków, jakie przynosi stosowanie tych regulaminów. W tym celu należy ustalić metodyczne zasady badania prawidłowości działania systemu premiowania. Dla opracowania konkretnej metodyki przyjęto za podstawę regulaminy premiowania w energetyce. Jest to uzasadnione zarówno rolą tego przemysłu w gospodarce narodowej, jak i wielkim znaczeniem, jakie system premiowy odgrywa w całości systemu płac tego przemysłu.

Dla ułatwienia dalszych szczegółowych rozważań nad konkretnymi zasadami metodyki właściwej dla przemysłu energetycznego podano krótką charakterystykę zasad premiowania w przemyśle energetycznym.

Z kolei określono pojęcie metodyki w ogóle i metodyki badania skutków działania regulaminów premiowania w przemyśle energetycznym w szczególności. W dalszym ciągu ustalono sposób postępowania dla opracowania tej metodyki, dzieląc całe rozważania

na dwie części. Część pierwsza odnosi się do metodyki badania założeń regulaminów premiowania, a część druga dotyczy metodyki badania ekonomiczno-technicznych skutków działania regulaminów premiowania w energetyce.

W części pierwszej przeprowadzono próbę ustalenia metodyki badania podstawowych założeń regulaminów premiowania dla robotników i pracowników umysłowych w elektrowniach ciepłych i zakła-

dach sieci, rozpatrując kolejno, zgodnie z proponowaną metodyką: (1) ocenę prawidłowości doboru wskaźników i warunków premiowania, (2) ocenę obiektywności przyjętych sposobów ustalania wykonania wskaźników i warunków premiowania, (3) ocenę prawidłowości zakresu premiowania za poszczególne wskaźniki, (4) ocenę słuszności ustalania wysokości procentu i współczynnika premii zależnie od stopnia wpływu pracowników na wyniki produkcyjne odzwierciedlane w odpowiednich wskaźnikach.

W części drugiej dokonano próby ustalenia metodyki badania skutków ekonomiczno-technicznych stosowania regulaminów premiowania w przemyśle energetycznym. Na podstawie przyjętych założeń metodycznych określono: (1) treść skutków, jaką się wyrażają poszczególne założenia regulaminów premiowania, (2) miejsce, gdzie można dane o tych skutkach zbierać, (3) czasokresy, za jakie się te dane powinno zbierać, (4) formy dokumentacyjne tych danych. Na zakończenie tej części przedstawia się próbę badania skutków ekonomiczno — technicznych działania regulaminów premiowania na jednej z elektrowni ciepłych.

Opracowanie kończy się zestawieniem wniosków dotyczących metodyki badania skutków działania regulaminów premiowania w przemyśle, a w szczególności w energetyce.

Praca ta może być wykorzystana dla prac nad zagadnieniami premiowania w przemyśle energetycznym jak również ze względu na wskazówki metodologiczne w innych branżach przemysłu. (tś)

Odnaczenie pracowników IEOP z okazji Dziesięciolecia Polski Ludowej

W dniu 20 stycznia 1955 roku odbyła się w IEOP uroczysta akademii z okazji Dziesięciolecia Wyzwolenia Warszawy. Na akademii przybyli: Zastępca Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego — Min. inż. Mieczysław Lesz, przedstawiciele Wojska Polskiego, naczelnych organów administracji gospodarczej, organizacji społecznych oraz terenowych zakładów naukowych Instytutu.

W części pierwszej akademii referat na temat Dziesięciolecia Wyzwolenia Warszawy wygłosił przedstawiciel Wojska Polskiego kpt. Maćkowiak.

Po referacie dyrektor Instytutu mgr inż. Ilja Epsztejn podał do wiadomości treść Uchwały Rady Państwa z dnia 22 grudnia 1954 roku, na mocy której szereg przodujących pracowników Instytutu za ich duży wkład pracy zawodowej i społecznej w ubiegłym dziesięcioleciu odznaczonych zostało „Medalem Dziesięciolecia Polski Ludowej”.

Minister inż. M. Lesz przed przystąpieniem do dekoracji odznaczonych wygłosił krótkie przemówienie, w którym podkreślił, że odznaczenia te są

dowodem uznania poważnego wkładu pracowników Instytutu w budownictwo i rozwój naszego socjalistycznego przemysłu oraz wagi, jaką Państwo Ludowe przywiązuje do problematyki, będącej przedmiotem prac Instytutu. Wezwał on jednocześnie do dalszej wydajnej pracy w zakresie opracowywania i wprowadzania do przemysłu takich zagadnień jak organizacja zarządzania, planowanie wewnątrzzakładowe i rozrachunek gospodarczy, normowanie techniczne, przodujące metody pracy itp.

Po przemówieniu Minister inż. M. Lesz przystąpił do dekoracji odznaczonych pracowników.

Odnaczenia otrzymali:

- (1) Auerbach Henryk (Zakład Organizacji i Techniki Rachunkowości — kierownik).
- (2) Benisławski Juliusz (Działowy Ośrodek Dokumentacji).
- (3) Berger Michał (Zakład Przemysłu Hutniczego).
- (4) Inż. Białek Henryk (Zakład Przemysłu Ceramicznego).
- (5) Mgr Chęciński Maria Józef (Dział Planowania).

(6) Chmurzyńska Danuta (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(7) Inż. Czarny Jerzy (Zakład Przemysłu Hutniczego — kierownik).

(8) Mgr inż. Iłja Epsztejn (dyrektor Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu).

(9) Falkowski Paweł (Zakład Przemysłu Hutniczego).

(10) Filipski Czesław (Zakład Przemysłu Chemicznego).

(11) Frankiewicz Henryk (Zakład Środków Technicznych Pracy Biurowej).

(12) Mgr Gajda Józef (Zakład Przemysłu Spożywczego — kierownik).

(13) Głodowski Tadeusz (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(14) Mgr Gogut Marianna (Zakład Środków Technicznych Pracy Biurowej).

(15) Dr Graban Stanisław (Zakład Środków Technicznych Pracy Biurowej).

(16) Jarosz Ryszard (Dział Personalny — kierownik).

(17) Jaszewska Westyna (Zakład Przemysłu Technicznych Pracy Biurowej).

(18) Jastrzębski Antoni (Zakład Środków Technicznych Pracy Biurowej).

(19) Inż. Jewiarz Piotr (Zakład Przemysłu Włókienniczego — kierownik).

(20) Kamińska Antonina (Dział Administracyjno-Gospodarczy).

(21) Kluzik Stefania (Zakład Przemysłu Hutniczego).

(22) Dr Kłapkowski Tadeusz (Zakład Przemysłu Spożywczego).

(23) Mgr Kosmala Witold (Zakład Badań i Rozpowszechniania Przetwarzających Metod Pracy).

(24) Kostecki Wacław (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(25) Kozłowska Maria (Zakład Przemysłu Odzieżowego).

(26) mgr inż. Kramarz Adam (Zakład Przemysłu Odzieżowego — kierownik).

(27) Kroszka Stanisław (Dział Administracyjno-Gospodarczy).

(28) Mgr Łuczyński Feliks (Zakład Taryfikacji — kierownik).

(29) Matutat Irena (Zakład Przemysłu Odzieżowego).

(30) Inż. Mayre Ludwik (Zakład Przemysłu Hutniczego).

(31) Miller Klemens (Dział Budżetowo-Rachunkowy).

(32) Mgr Miłodowska Karola (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(33) Inż. Moskal Stanisław (Zakład Przemysłu Spożywczego).

(34) Nowotny Stanisław (Zakład Przemysłu Spożywczego).

(35) Dr Pawluk Zofia (Działowy Ośrodek Dokumentacji — kierownik).

(36) Raczyńska Jadwiga (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(37) Rogalska Wiktoria (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(38) Mgr Rozencajw Gusta-wa (Dział Budżetowo-Rachunkowy — kierownik).

(39) Mgr Rupiński Gabriel (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(40) Ruskarska Zofia (Zakład Przemysłu Chemicznego).

(41) Mgr Rządowski Witold (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(42) Skomorowska Stanisława (Dział Planowania).

(43) Stopczyk Wojciech (Zakład Przemysłu Hutniczego).

(44) Suchanek Ignacy (Zakład Badań i Rozpowszechniania Przetwarzających Metod Pracy).

(45) Szymańska Jadwiga (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(46) Twardowska Irena (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(47) Tyszyńska Zofia (Działowy Ośrodek Dokumentacji).

(48) Walentynowicz Antoni (Zakład Przemysłu Włókienniczego).

(49) Mgr Zajdzikowska Janina (Zakład Przemysłu Chemicznego).

(50) Inż. Zieliński Lucjan (Zakład Przemysłu Chemicznego — kierownik).

Po zakończeniu dekoracji w imieniu odznaczonych zabrał głos mgr Józef Gajda, który prosząc Ministra inż. M. Lesza o przekazanie wyrazów głębokiej wdzięczności Radzie Państwa, Rządowi i Partii za przyznane odznaczenia podkreślił jednocześnie, że Państwo Ludowe odznacza przede wszystkim pracę i sumienną i twórczą pracę i dlatego też najlepszym wyrazem wdzięczności odznaczonych będzie jeszcze wydajniejsza praca w zakresie podnoszenia poziomu działalności gospodarczej przedsiębiorstw przemysłowych, realizowania uchwał Partii i Rządu dla zbudowania podstaw socjalizmu w Polsce.

Po części oficjalnej odbyła się część artystyczna oraz zabawa. (z. d.)

Przyznanie nagród naukowych pracownikom IEOP

W końcu grudnia 1954 roku Przewodniczący Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przyznał przodującym zespołom pracowników naukowych poszczególnych Zakładów Instytutu Ekonomiki i Organizacji Przemysłu nagrody naukowe za prace naukowo-badawcze, wykonane w II półroczu 1953 i I półroczu 1954 roku.

Przyznanie nagród jest dowodem uznania wkładu, jaki dają prace naukowo-badawcze IEOP w walce o podniesienie poziomu działalności gospodarczej naszych socjalistycznych przedsiębiorstw oraz osiągnięć teoretycznych w zakresie rozwoju ekonomiki i organizacji przedsiębiorstw jako dyscypliny naukowej.

Nagrody otrzymały następu-

jące zespoły pracowników naukowych:

(1) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO W ŁODZI w składzie: Mieczysław Bednarski, Jan Gasiński, inż. Piotr Jewiarz — (kierownik Zakładu), mgr Gabriel Rupiński, Mirosław Śniady oraz inż. Wojciech Wyrzykowski.

Zespół ten opracował zagadnienia organizacji służby dyspozytorskiej w przemyśle bawełnianym i współdziałał przy jego wprowadzeniu.

(2) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU HUTNICZEGO W CHORZOWIE w składzie: inż. Jerzy Czarny — (kierownik Zakładu), Irena Węglarczyk, mgr Czesław Wysocki.

Zespół opracował zagadnienia techniczno-ekonomicznego pla-

nowania wydzielającego w Hucie im. B. Bieruta w Częstochowie, oraz współdziałał przy jego wprowadzeniu. Opracowanie zostało wykorzystane przez Hute im. W. Lenina.

(3) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO W KRAKOWIE w składzie: mgr Irena Bartkiewicz, mgr Tadeusz Bujak, mgr Józef Gajda — (kierownik Zakładu), dr Jan Koperski, inż. Stanisław Moskal, mgr Krzysztof Studnicki.

Zespół ten opracowując dla przemysłu cukrowniczego takie tematy jak organizacja pracy obsługi szeregu agregatów, metodyka normowania technicznego, planowanie wykonawcze oraz premiowanie pracowników cukrowni umożliwił w wyniku ich zastosowania osiągnięcie tak szeregu bezpośrednich efektów ekonomicznych jak i podniesienie poziomu zarządzania tym przemysłem.

(4) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO W GLIWICACH w składzie: Paweł Burek, mgr Teresa Nowakowska, mgr inż. Anna Patzek, Anna Wyganowska, Anna Zajac, mgr Janina Zajdzikowska, Marta Zawadzka, inż. Lucjan Zieliński — (kierownik Zakładu).

Zespół ten opracował i wypróbował w praktyce w Zakładach Azotowych w Chorzowie system planowania wewnątrzzakładowego i rozrachunku gospodarczego. Jest to pierwsze opracowanie tego rodzaju

w polskim przemyśle chemicznym.

(5) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU ODZIEŻOWEGO W WARSZAWIE w składzie: mgr inż. Adam Kramarz — (kierownik Zakładu), mgr Jan Węsierski. Mgr inż. A. Kramarz otrzymał nagrodę za całokształt pracy naukowej w zakresie opracowywania i wprowadzenia w przemyśle odzieżowym postępowych metod organizacji produkcji i organizacji zarządzania przedsiębiorstwem.

Mgr Jan Węsierski nagrodzony został za opracowanie zagadnienia gospodarki remontowej w przemyśle odzieżowym.

(6) ZESPÓŁ ZAKŁADU BADAŃ I ROZPOWSZECZNIAŃIA PRZODUJĄCYCH METOD PRACY W WARSZAWIE: Halina Juchelko, Irena Koziół — nagrodzone zostały za opracowanie zagadnienia organizacji i metod nauczania w szkołach przodownictwa pracy uwzględniając w tej pracy tak doświadczenie radzieckie jak i doświadczenia przemysłu Polski Ludowej.

(7) ZESPÓŁ ZAKŁADU PRZEMYSŁU CERAMICZNEGO WE WROCŁAWIU w składzie: mgr Romuald Opolski — (kierownik Zakładu), mgr Ksawery Prek, mgr inż. Regina Strömich — otrzymali nagrodę za opracowanie i wprowadzenie systemu dyspozytorskiego w Zakładach Ceramiki Szlachetnej w Wałbrzychu. (zd)

Zebranie sprawozdawczo-wyborcze organizacji związkowej IEOP

W dniu 25 stycznia odbyło się zebranie sprawozdawczo-wyborcze organizacji związkowej IEOP, na którym wystuchano i przedyskutowano sprawozdanie ustępującej Rady Miejskowej oraz dokonano wyboru nowej Rady.

Przewodniczący ustępującej Rady Miejskowej tow. Jan Kubisiak podkreślił w swym sprawozdaniu takie osiągnięcia np. jak podniesienie na wyższy poziom współzawodnictwa, wyrażające się w przewyżczeniu formalizmu w podejmowaniu zobowiązań i zwracaniu szczególnej uwagi na jakość zobowiązań i ich realizację; większą troskę o sprawy bytowe pracowników, ożywioną działalność kulturalno-oświatową. W okresie sprawozdawczym znacznie ożywiła się również praca koła sportowego.

Tow. Kubisiak stwierdził jednocześnie szereg błędów, jakie jeszcze miały miejsce w pracy związkowej jak np. niedostateczne wykorzystanie narad wytwórczych dla mobilizowania pracowników do lepszego wykorzystania czasu pracy i podnoszenie poziomu opracowań, niedostateczny udział organizacji związkowej w pracy nad podnoszeniem kwalifikacji pracowników, braki w organizowaniu prasówek.

W dyskusji, w której wzięło udział kilkanaście osób przeprowadzono krytyczną ocenę pracy ustępującej Rady Miejskowej oraz wysunęło szereg postulatów w zakresie poprawienia stylu pracy związkowej na terenie IEOP. Postulaty te znalazły swoje odzwierciedlenie w uchwale w której między innymi stwierdzono:

„Dla podniesienia pracy związkowej na wyższy poziom organizacja związkowa uchwala następujące wytyczne dla nowoobranej Rady Miejskowej:

(1) mobilizować pracowników do lepszego wykorzystania czasu pracy i podniesienia pozio-

mu opracowań naukowych, wykorzystując w tym celu szerzej niż dotychczas narady wytwórcze;

(2) pogłębiać współzawodnictwo pracy poprzez rozwijanie form wspólnych zobowiązań z pracownikami przemysłu wykorzystując w tym celu współpracę z organizacjami związkowymi w przedsiębiorstwach, gdzie prowadzone są prace naukowo-badawcze przez pracowników Instytutu;

(3) wzmacnić pracę Komisji Szkoleniowej w zakresie zabezpieczenia rytmicznego przebiegu szkolenia zawodowego;

(4) podnieść pracę polityczno-wychowawczą i kulturalno-oświatową poprzez lepsze organizowanie prasówek oraz imprez artystyczno-oświatowych, kolportaż książek i pism;

(5) zwiększyć troskę o człowieka pracy poprzez starania o mieszkania pracowników, zakupy ratalne, właściwy rozkład urlopów oraz zwiększenie troski o chorych towarzyszy, jak również stworzenie lepszych warunków pracy w IEOP. W szczególności zebrani zwracają uwagę na konieczność zwiększenia zbyt małych dotychczas przydziałów czasów pracowników;

(6) organizowanie co kwartał narad męzów zaufania, kierowników Zakładów oraz aktywów w celu omawiania zagadnień wynikających z powiazań w pracy poszczególnych działów i Zakładów naukowych”.

W wyniku wyborów wybrano nową Radę Miejskową, która w dniu następnym ukonstytuowała się następująco: Przewodniczący: Wiktor Ocłepko; sekretarz — Marian Kuczyński; skarbnik: Gustawa Rozencajw. Poszczególne Komisje obsadzone przez: Współzawodnictwa — M. Kornacka, Kult.-Oświatowa — K. Miller, Socjalno-Ubezpieczeniowa — K. Tubiańska, Bytowo-Mieszk. — H. Smierzchalski, Szkoleniowa — Z. Dąbrowa. (zd)